

Læreplan i vg3 IT-driftsfaget

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 18. mars 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2022

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Vg3 IT-driftsfaget handler om å drifte stabile, sikre og effektive IT-tjenester som muliggjør verdiskaping og utvikling av virksomheter. Vg3 IT-driftsfaget handler også om ferdigheter i brukerstøtte for å fremme virksomhetens effektivitet og konkurranseevne. Faget skal gi lærlingen kunnskap om tidsriktig teknologi, bidra til forståelse av IT som verktøy og hvordan IT brukes konstruktivt gjennom praktiske arbeidsoppgaver. Vg3 IT-driftsfaget handler om å designe og drifte IT-løsninger i samfunnet som ivaretar informasjonssikkerhet, personvern, brukervennlighet og tilgjengelighet til nødvendige tjenester.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Vg3 IT-driftsfaget skal bidra til å utvikle forståelse av bærekraftig bruk av ressurser innen IT-sektoren. Faget skal gi innsikt i at arbeidslivet er basert på tillit, ansvar og medbestemmelse, gjennom samhandling på arbeidsplassen. Faget skal bidra til forståelse av hvordan teknologi åpner for nye måter å kommunisere og samhandle på, og hvordan dette påvirker samspillet mellom individene og samfunnsutviklingen. Gjennom arbeid med design og drift av IT-tjenester bidrar faget til å utvikle yrkesutøvere med kunnskap om etikk og gjeldende lovverk. Faget skal bidra til at lærlinger blir trygge på egne kunnskaper og ferdigheter og bidra til lærlinger som blir gode på samarbeid og relasjonsbygging.

Kjerneelementer

Etikk, lovverk og yrkesutøvelse

Kjerneelementet etikk, lovverk og yrkesutøvelse handler om å bruke etiske retningslinjer og lovverk i daglige driftsoppgaver. Videre handler det om forståelse for hvordan regelverk, lisensiering og kostnader påvirker utviklingen av IT-løsninger. Kjerneelementet handler også om selvstendighet, relasjonsbygging og samhandling i yrkesutøvelsen.

Sikkerhet og personvern

Kjerneelementet sikkerhet og personvern handler om å utvikle IT-løsninger der informasjonssikkerhet og personvernprinsipper er designet inn i løsningene fra bunnen av. Videre handler det om å vurdere sikkerhet og personvern i eksisterende IT-løsninger og å anbefale tiltak for å forbedre informasjonssikkerheten. Det handler også om å vite hvilke plikter og ansvar man har når man behandler personopplysninger.

Drift av infrastruktur

Kjerneelementet drift av infrastruktur handler om å forstå oppbygging av infrastruktur og hvordan datakommunikasjon fungerer. Det omfatter også å drifte sikker og stabil infrastruktur. Kjerneelementet handler om å reflektere over nytten av ny teknologi basert på analyser av trender og målet om sikre, stabile, bærekraftige og kostnadseffektive IT-løsninger. Videre handler det om gode brukeropplevelser og effektiv utnyttelse av IT som verktøy.

IT-støtte og kommunikasjon

Kjerneelementet IT-støtte og kommunikasjon handler om å utøve brukerstøtte gjennom tydelig kommunikasjon med både fagpersoner og brukere. Tydelig kommunikasjon handler om å forstå, bli forstått og skape mening i samspill med andre. Videre omfatter det å tilpasse kommunikasjonen til oppdraget, målgruppen, kanalen og teknologien. Kjerneelementet handler også om å bruke og utvikle dokumentasjon, veiledning og brukertilpassede kurs tilpasset virksomhetens behov og brukere.

Tverrfaglige temaer

Demokrati og medborgerskap

I vg3 IT-driftsfaget handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om hvordan datasikkerhet er en forutsetning for å ivareta trygg og sikker håndtering av data for individet, samfunnet og arbeidslivet. Videre handler det om forståelse for hvordan sikkerhetsbrudd kan skade personer og samfunn.

Bærekraftig utvikling

I vg3 IT-driftsfaget handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å forstå hvordan bærekraftige valg og handlinger i design og drift av IT-løsninger kan bidra positivt til lokale og globale miljø- og klimautfordringer. Det handler også om kunnskap om livsløpet til IT-utstyr og produksjon av IT-tjenester for å finne løsninger som kan redusere klimaproblemer.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i vg3 IT-driftsfaget innebærer å gi uttrykk for meninger og ideer i dialog med aktuelle målgrupper, og lytte og gi respons i spontan og forberedt samtale. Det innebærer også å bruke fagterminologi i kommunikasjon med andre, å reflektere over og drøfte mulige valg og løsninger og å tilpasse kommunikasjonen til mottaker og formål. Videre innebærer det å utøve brukerstøtte og veilede brukere og kunder.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i vg3 IT-driftsfaget innebærer å bruke fagterminologi til å utforme tekster tilpasset mottaker og formål og til å planlegge og dokumentere IT-løsninger. Det innebærer også å utforske og reflektere over faglige emner og problemstillinger og å rapportere og dokumentere arbeid. Å kunne skrive innebærer videre å lage kode, skjemaer, tabeller og modeller etter kjente standarder til en målgruppe og å bruke skriftlig dialog i kommunikasjon med brukerne.

Å kunne lese

Å kunne lese i vg3 IT-driftsfaget innebærer å lese og forstå dokumentasjon og spesifikasjoner og å lese og forstå relevante lovverk og veiledninger i eget arbeid. Det innebærer også å sammenligne og tolke informasjon og å trekke faglige slutninger ut fra fagstoff.

Å kunne regne

Å kunne regne i vg3 IT-driftsfaget innebærer å forstå ulike verdier, størrelser og tekniske beregninger i systemene man jobber med. Det innebærer også å beregne kostnader og priser ved virksomhetens produksjon og IT-tjenester.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i vg3 IT-driftsfaget innebærer å velge og bruke digitale ressurser til å løse en oppgave. Det innebærer også å produsere og kommunisere ved hjelp av digitale ressurser. Digitale ferdigheter innebærer videre å vurdere troverdigheten til informasjon og å utøve god digital dømmekraft.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering vg3 IT-driftsfaget

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge, innføre og dokumentere IT-systemer slik at de er stabile, sikre og effektive gjennom hele livssyklusen
- bruke og gjøre rede for rutiner og systemer for avviksrapportering og vurdere tiltak for håndtering av avvik
- reflektere over og anvende virksomhetens retningslinjer for datasikkerhet og personvern i virksomheten

- vurdere og gjøre rede for konsekvensene ved sikkerhetsbrudd for virksomheten, samfunnet og individet og foreslå tiltak
- bruke verktøy for å automatisere og effektivisere driftsoppgaver
- utarbeide bestillinger og anbud knyttet til innkjøp av løsninger, systemer og tjenester og vurdere tekniske, økonomiske og bærekraftige forhold ved tilbudene
- gjøre rede for og følge virksomhetens rutiner knyttet til anskaffelser, implementering, oppsett, drift og avhending av utstyr
- dokumentere og reflektere over hvordan eget utført arbeid understøtter virksomhetens drift, tjenester og produkter
- planlegge, gjennomføre og dokumentere brukerstøtte tilpasset oppdrag, målgruppe, kanal og teknologi
- gjennomføre opplæring og veiledning i relevante IT-løsninger tilpasset oppdrag, målgruppe, kanal og teknologi
- lese, forstå og utforme dokumentasjon og spesifikasjoner
- gjøre rede for og reflektere over hvordan gjeldende lover og regler i arbeidslivet og etiske retningslinjer påvirker eget arbeid
- anvende gjeldende regelverk for personvern og informasjonssikkerhet i eget arbeid og reflektere over konsekvensene hvis regelverket ikke følges
- utforske og bruke metoder for feilsøking, utføre utbedringer og dokumentere løsninger
- gjøre rede for hvilke krav og forventninger som stilles til et likeverdig og inkluderende yrkesfellesskap, og reflektere over hvilke plikter og rettigheter arbeidsgiver og arbeidstaker har i lærebedriften

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Lærlingene viser og utvikler kompetanse i vg3 IT-driftsfaget når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i faget.

Instruktøren skal legge til rette for lærlingmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Instruktøren og lærlingene skal være i dialog om lærlingenes utvikling i vg3 IT-driftsfaget. Lærlingene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Instruktøren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at lærlingene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i faget.

Vurderingsordning

Før fagprøven må alle som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, ha bestått en skriftlig eksamen laget ut fra læreplanen i faget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt. Eksamen skal ikke ha forberedelsesdel.

Opplæringen i vg3 IT-driftsfaget skal avsluttes med en fagprøve. Alle skal opp til fagprøven, som skal gjennomføres over sju virkedager.